

25 Νοεμβρίου 2019

Σύγχρονοι Κάιν και Ησαύ

Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Ορθόδοξη πίστη

Κάιν και Άβελ. Έργο του Ιταλού ζωγράφου Pietro Novelli (1603-1647)

Ο κόσμος μας σήμερα είναι απαλλαγμένος από ανθρώπους σαν τον Κάιν, που ήταν γεμάτος από φθόνο και φόνο για τον αδελφό του, και σαν τον Ησαύ, που πούλησε

τα πρωτοτόκια αντί πινακίου φακής; Άλλαξε ο άνθρωπος σήμερα;

Δυστυχώς όχι! Και σήμερα ακόμη - ίσως περισσότερο σήμερα - υπάρχουν άνθρωποι που επαναλαμβάνουν τον Κάιν, που κατά τον Αγ. Μακάριο τον Μέγα, είναι «τύπος και εικόν πάντων των αμαρτωλών». Η πρόοδος των άλλων, η φήμη, η αρετή και η ευτυχία τους ξεσηκώνει μέσα τους τη ζήλεια, που σύντομα - όταν δεν καταπολεμηθεί - εξελίσσεται στο φοβερό πάθος του φθόνου και καταστρέφει την ψυχή τους. Η κακοποιός δύναμη του πάθους αυτού είναι πολλές φορές τρομακτική, αλλά και φοβερά εφευρετική σε τρόπους προσβολής και καταστροφής του φθονουμένου. Τα πάντα επιστρατεύονται, προκειμένου να εξοντωθεί ο... αντίπαλος!

Στην Παλ. Διαθήκη (Σοφ. Σολ. Β'. 12-20) σε μια θεόπνευστη ψυχολογική ανατομία του βάθους των φθονερών ανθρώπων, εκτίθενται εκφραστικότερα τα καταχθόνια σχέδια τους, για την εξόντωση του δικαίου. «Ενεδρεύσωμεν τον δίκαιον, ότι δύσχρηστος ημίν εστί και εναντιούται τοις έργοις ημών. Βαρύς εστί ημίν και βλεπόμενος, ότι ανόμοιος τοις άλλοις ο βίος αυτού και εξηλλαγμέναι αι τρίβοι αυτού. Ύβρει και βασάνω ετάσωμεν αυτόν... θανάτω καταδικάσωμεν αυτόν».

Οι διάφοροι αυτοί Κάιν είναι αδίστακτοι. Είναι ικανοί να διαπράξουν ακόμη και τα ειδικότερα εγκλήματα, για να ικανοποιήσουν το πάθος τους «τη βασκανία τηκόμενοι και την του πλησίον ευπραγίαν πικρίαν ηγούμενοι» (Αγ. Γρηγ. Σιναΐτης). Χορταίνουν μόνον αν πιουν το αίμα του αδελφού... Και χαίρουν όταν τον βλέπουν να σπαράσσει...! Ορθώς το πάθος του φθόνου χαρακτηρίσθηκε «έλκος της ψυχής» (Σωκράτης) και ή ανθρωποκτονία «θεοκτονία».

Αλλά στο ίδιο ποσοστό σήμερα υπάρχουν και εκείνοι που μοιάζουν του Ησαΐ. Αυτοί, που για χάρη του υλικού συμφέροντος, της ικανοποίησεως της κοιλίας και των κατωτέρων ενστίκτων «πωλούν τα πρωτοτόκια». Θυσιάζουν συνείδηση, αξιοπρέπεια, ανθρωπιά, ακόμη και τη ψυχή τους στο βωμό των πρόσκαιρων απολαύσεων. Σύνθημα τους έχουν το «φάγωμεν, πίνωμεν, αύριον γαρ αποθνήσκομεν» των Επικούρειων. Όλο το νόημα της ζωής, η αρχή και το τέλος της γι αυτούς περικλείεται στο...«πινάκιον της φακής».

Στο ανωτέρω χωρίο της Παλ. Διαθήκης διαβάζουμε εν συνεχεία: «Δεύτε ουν και απολαύσωμεν των όντων αγαθών και χρησίμευε τή κτίσει ως εν νεότητι σπουδαίως. Ότι αύτη η μερίς ημών και ο κλήρος ούτος. Καταδυναστεύσωμεν πένητα δίκαιον, μη φεισώμεθα χήρας, μηδέ πρεσβύτου εντραπώμεν πολιάς πολυχρονίους»! Στο εδάφιο αυτό οι υλόφρονες και σαρκολάτρες παρουσιάζονται ασεβείς, αναιδείς, αλλά και αδίστακτοι στην επίτευξη των χαμηλών σκοπών τους.

Όλες αυτές οι θλιβερές διαπιστώσεις, για τους σύγχρονους Κάιν και Ησαΐ, μας

οδηγούν στο συμπέρασμα ότι ο άνθρωπος από τότε που έπεσε και επειδή ακριβώς έπεσε, παραμένει δυστυχώς ο ίδιος. Μέσα μας και ανάμεσα μας, υπάρχουν και ζουν και ο Κάιν και ο Ησαΰ. «Εκείνου γαρ πάντες εσμέν υιοί του σκοτεινού γένους και πάντες της αυτής δυσωδίας μετέχομεν». (Αγ. Μακάριος). Το κακό υπάρχει μέσα σε όλους τους ανθρώπους σαν μια δεύτερη φύση, ανεξαρτήτως εποχής, εθνικότητας, πολιτιστικού επιπέδου και εμφανίζεται με τα ίδια πάντοτε πάθη και δημιουργεί τα αυτά αποτελέσματα. Διαστρέφει, αλλοτριώνει, εξαγριώνει και θηριοποιεί τον κατ' εικόνα Θεού πλασθέντα άνθρωπο.

Η επιστημονική και τεχνολογική πρόοδος δεν κατορθώνει δυστυχώς, διότι δεν επαρκεί, να εξανθρωπίσει τον άνθρωπο. Και γι αυτό, παρά την ιλιγγιώδη εξωτερική πρόοδο μας, οι κοινωνίες μας, παρουσιάζουν την όψη, ζούγκλας. Θαρρείς πως ο Απ. Παύλος για τούτον τον περίφημο σκοτεινόφωτο εικοστό αιώνα μας, έγραφε τα παρακάτω λόγια: «Έσονται γαρ οι άνθρωποι φίλαυτοι, φιλάργυροι, αλαζόνες, υπερήφανοι, βλάσφημοι, γονεύσιν απειθείς, αχάριστοι, ανόσιοι, άστοργοι, άσπονδοι, διάβολοι, ακρατείς, ανήμεροι, αφιλάγαθοι, προδόται, προπετείς, τετυφωμένοι, φιλήδονοι μάλλον ή φιλόθεοι, έχοντες μόρφωσιν ευσεβείας, την δε δύναμιν αυτής ηρνημένοι...» (Β' Τιμ. 3, 2-5).

Βέβαια διά μέσου των αιώνων, υπό την επίδραση και άλλων παραγόντων κυρίως όμως του Χριστιανισμού, έγιναν ορισμένες βελτιώσεις, κοινωνικές και ηθικές στο βίο της ανθρωπότητας. Παρά ταύτα όμως ο άνθρωπος στην πραγματικότητα παραμένει ο ίδιος. Εκείνο που άλλαξε είναι τα μέσα και οι τρόποι διαπράξεως του κακού. Έτσι, ενώ στο παρελθόν οι ληστές ευρίσκοντο στις έρημους, τώρα βρίσκονται στις πόλεις, στα γραφεία, στα σπίτια. Την παλιά εποχή υπήρχαν δούλοι, σήμερα υπάρχει εκμετάλλευση ανθρώπου από άνθρωπο και η καταπίεση ατόμων και λαών. Τότε πετούσαν τα βρέφη στον Καιάδα ή στους λύκους, σήμερα τα πετούμε...στους σκουπιδοτενεκέδες των κλινικών, και έπεται συνέχεια...

Θα ερωτήσει ίσως κανείς: Γιατί ο Χριστιανισμός δεν άλλαξε, όπως περιμέναμε, τη ζωή της ανθρωπότητας; Πρώτον, γιατί οι άνθρωποι άλλαξαν και παραχάραξαν τον Χριστιανισμό κατά ένα μέγα ποσοστό. Και δεύτερον, γιατί δεν εφάρμοσαν πλήρως τον γνήσιο και Ορθόδοξο Χριστιανισμό. Όταν, όπου και όσο οι άνθρωποι στην ιστορική διαδρομή, έζησαν αναλλοίωτα το Ευαγγελικό μήνυμα, όχι μόνον άλλαξαν και εκπολιτίσθηκαν, αλλά έγιναν άγιοι, κι' ας ήσαν πρώτα ανθρωποφάγοι. Δεν φταίει το καλό όταν οι άνθρωποι παραμένουν κακοί. Όπως δεν φταίει το νερό, όταν οι άνθρωποι είναι βρώμικοι...

Η εποχή μας, εποχή πρωτοφανών επιστημονικών και πολιτιστικών κατακτήσεων, είναι ωστόσο αποκαλυπτική και εσχατολογική. Διότι την σημαδεύουν δύο κυρίως χαρακτηριστικά «σημεία των καιρών». Η πλήθυνση της γνώσεως και η

απροκάλυπτη αναισχυντία (αδιαντροπιά) του κακού. Στη σχιζοφρενική λοιπόν αυτή εποχή μας ο Κύριος Ιησούς με πόνο επαναλαμβάνει: «Ει μη ήλθον και ελάλησα αυτοίς, αμαρτίαν ουκ είχαν. Νυν δε πρόφασιν ουκ έχουσιν περί της αμαρτίας αυτών» (Ιωάν. 15,22). Είμεθα, ως ανθρωπότητα, αναπολόγητοι και υπόδικοι ενώπιον του Θεού και της ιστορίας, διότι αγαπήσαμε το σκότος και περιφρονήσαμε το Φως...

Πηγή: Αρχ. Α. Καραματζάνη, *Οι Πατέρες και τα προβλήματα της ζωής μας*, εκδ .Ι. Μ. Αγ. Αθανασίου Κολινδρού, 1988, σελ. 100-104.